

Päijät-Hämeen museoiden työryhmän kokous

20.11.2024 klo 17–19

Lahden Historiallinen museo ja Teams

Paikalla:

Asikkalan kotiseutumuseo/kotiseutuyhdistys, Arrakosken Myllymuseo, Koski-seura, Hollolan kotiseutumuseo/kotiseutuyhdistys, Hollolan kunta/Hämeenkosken kotiseutumuseo, Padasjoen kotiseutumuseo/Padasjoki-seura, Karralan kotiseututalo/litin kotiseutuyhdistys, Orimattilan taidemuseo ja kotiseutumuseo/Orimattilan kunta, Käkisalmi-museo/Käkisalmisäätiö, Enni Idin taiteilijakoti, Urajärven kartanomuseo/Urajärven kartanon ystävät, Sysmän kotiseutumuseo/Sysmä-seura, Lahden museot/Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

Yhteensä 16 henkilöä

Kokouksen avaus ja esittäytyminen

Kokouksessa oli paikalla edustajia 13:sta eri museosta tai organisaatiosta. Paikalla oli myös uusia museoita ja henkilöitä, jotka eivät aiemmin ole osallistuneet työryhmän työskentelyyn. Käytiin esittäytymiskierros. Työryhmän koordinaattorina ja vetäjänä toimii Lahden museoista vastuumuseotutkija Anna-Riikka Vaden, joka taustoitti työryhmän toimintaa. Työryhmän toiminnasta löytyy lisätietoa <https://www.lahdenmuseot.fi/vastuumuseo/museotyö/tyoryhma/> ja samalta sivulta löytyvät myös työryhmän kokousten muistiot.

Kokouksen tarkoituksena oli valmistella työryhmän uutta kautta ja sen sisältöä.

Tulevan kauden 2025–2026 sisältö ja toteutus

Tulevan kauden teemana on elävä (aineeton) kulttuuriperintö eli elävät perinteet ja näiden taltiointi nykydokumentoinnin keinoin sekä aineiston jatkojalostaminen museoita hyödyttäväksi ”lopputuotteeksi”.

Keskusteltiin alustuksen pohjalta teemasta ja museoiden tarpeista sekä jo toteutetuista hankkeista asian osalta.

Elävän perinteen esimerkkeinä nousivat esiin mm. pellavan käsittely (Urajärven kartanomuseo, Hämeenkosken kotiseutumuseo), litin läskisoosipäivät, Padasjoen sahtimarkkinat ja sahti yleensä, Enni Idin elämään liittyvät tarinat ja karjalaiset perinteet. Jo toteutetuista hyvistä esimerkeistä keroivat mm. Käkisalmimuseo, joka järjestää Heinolan yläkoululaisille perinnekursseja yhteistyössä koulun kanssa. litissä on toteutettu Mestarit ja kisällit toimintana nuorten kanssa oman ympäristön dokumentointi ja näyttely, jossa nuorten ottamat kuvat saivat rinnalleen vanhan kuvan.

Tarpeina lopputuotoksen kohderyhmäksi nousivat lapset ja koulun kanssa tehtävä yhteistyö. Perinteiden tarinallistaminen ja konkretisointi lapsille ja pedagogiseksi materiaaliksi nousi keskustelussa esiin vahvimmin. Niin digitaalisen materiaalin esim. opettajien käyttöön kuin museolla tapahtuvien työpajoihin sisällön tuottaminen tai olemassa olevan näyttelyn osaksi elävän perinteen taltioinnista jalostetun osuuden tuominen korostui tarpeissa. Myös esim. olemassa olevan historiapolun tietojen täydentäminen nähtiin yhtenä mahdollisuutena samoin valokuvakokoelman haltuunotto.

Elävän perinnön teema, nykydokumentointi ja aineiston työstäminen kullekin museolle soveltuvaksi toteutukseksi sai kannatusta. Vastuumuseo lähtee suunnittelemaan keskustelun pohjalta tarkemmin kauden toteutusta ja pohtimaan mahdollisia rahoituskanavia etenkin konkreettisen materiaalin tuottamiseen.

Alustava aikataulu työryhmä tulevalle kaudelle hyväksyttiin. Aikataulu ja kokouksissa käsiteltävät teemat:

2025

- **Tammikuu**
Työpaja: Elävän perinteen tunnistaminen
Päheet museot -viikon ajankohdan ja teeman päättäminen
- **Maaliskuu**
Museoiden valinnat elävän perinteen teemojen osalta
Nykydokumentointi: suunnittelu, kunnioittavat periaatteet ja sopimukset
- **Toukokuu**
Nykydokumentointi: tallentamisen ja keruun menetelmiä, mahd. valokuvauksen työpaja
Suunnitelmien hiominen/toteuttaminen
- **Syyskuu**
Nykydokumentoinnin tallentaminen museon kokoelmaan
Aineiston jatkojalostamisen suunnittelu
- **Marraskuu**
Museoiden yhteisen/oman toteutuksen teko elävän perinteen taltioinnin tuloksista

2026

- Kevät 2026 yhteisen tai museoiden omien ”tuotosten” työstäminen
→ Valmista 2026 Päheet museot -viikolle

Aihepiiriin liittyviä linkkejä, joihin hyvä tutustua ennen tammikuun kokouksessa pidettävää työpajaa omaan museoon liittyvän elävän perinteen tai perinteiden tunnistamisesta.

- Elävän perinnön Wikiluettelo <https://wiki.aineetonkulttuuriperinto.fi/>
- Aineeton kulttuuriperintö <https://www.aineetonkulttuuriperinto.fi/fi/>
- Oppimateriaali sivusto aineettomasta kulttuuriperinnöstä <https://opi.aineetonkulttuuriperinto.fi/fi/>

Ajankohtaiset avustuksista

[Museoviraston avustukset paikallismuseoiden hankkeisiin](#) ovat haettavana 18.12.2024 asti haeavustuksia.fi -palvelussa. Museovirasto järjestää Hakuinfon ti 26.11. klo 14–15.30 Teamsissa. Ilmoittautuminen tilaisuuteen 26.11. klo 9.00 mennessä, ilmoittautumislinkki löytyy Museoviraston sivulta <https://www.museovirasto.fi/fi/avustukset/paikallismuseot>

Avustusta myönnetään hyvin moninaisesti käyttötarkoituksiin, ei pelkästään rakennuskorjauksiin ja luettelointiin, joten hakuehdot ja myöntöperusteet kannattaa tarkastaa.

Muut asiat

Kotiseutuliitto kartoittaa paikallismuseoiden digitaalisten palveluiden ja toimintamallien tilannetta 30.11. asti avoinna olevalla kyselyllä <https://link.webpolsurveys.com/S/4FF882C72BB30DD>
Kyselyyn toivotaan vastauksia, vaikka digitaaliset palvelut museossa eivät olisi ajankohtaisia.

Keskusteltiin alustavasti Päheet museot viikon ajankohdasta kesällä 2025. Tarvetta siirtää museoviikon ajankohtaa ei ole ilmennyt, joten todennäköisesti järjestetään aiempien vuosien tapaan heinäkuun ensimmäisellä viikolla. Virallisesti ajankohta ja mahdollinen teema päätetään tammikuun 2025 kokouksessa.

Seuraava kokous

Ke 22.1.2025 klo 17–19. Paikka: Lahden visuaalisten taiteiden museo Malva, työpajatila Kumma (Päijänteenkatu 9, Lahti)

Kokouksessa pidetään työpaja, jossa pyritään tunnistamaan kunkin museon toimintaan liittyviä eläviä perinteitä. Työpajan vuoksi kokoukseen kannattaa ottaa mahdollisuuksien mukaan ”kaveri” omasta museosta.

Osallistumista toivotaan paikan päällä, mutta kokoukseen ja työpajaan järjestetään myös etäosallistumismahdollisuus Teamsilla.

Muistio 21.11.2024

Anna-Riikka Vaden

+358 50 398 5492, anna-riikka.vaden@lahti.fi